

Hordaland Fylkeskommune
Postboks 7900
5020 BERGEN

Referanser:

Dykkar:

Vår: 14/1775 - 17/2616

Saksbehandlar:

kari.utkilen@austrheim.kommune.no

Dato:

31.03.2017

Søknad om tilrettelegging for formidling av steinalderbusetting i Fosnstraumen. Steinalderstien

Tilskot til større prosjekt for tilrettelegging og formidling av arkeologiske kulturminne innanfor prioriteringslista for Bevaringsprogram for utvalgte arkeologiske kulturminne.

Namn: Austrheim kommune, post@austrheim.kommune.no , tlf.nr 56162000

Organisasjonsnummer: 948350823

Kontonummer: 1594 11 80407

Kontaktinfo: Kari Torkildsen Utkilen, kulturleiar, tlf. jobb 56162009, mobil 95942213,

epost: kari.utkilen@austrheim.kommune.no

Gards- og bruksnr: 155/4 Fosnstraumen

Askeladden id: Fosenstraumen steinaldersti ID 66458 med fleire (sjå vedlagt kart)

Asplan Viak, Steinaldersti Fosnstraumen Skisseprosjekt og Kostnadskalkyle (sjå vedlegg)

Søknad om kr 400.000,- til tilrettelegging for formidling av steinalderbusetting i Fosnstraumen. Steinalderstien.

«Bli med på ei reise 10.000 år attende i tida, eit landskap som har vore nytta av menneske helt sidan isbreen drog seg attende frå kysten. Her kan du sitja på dei same nakne knausane kor steinalderjegarane kvilte seg.....» Tekst frå eldre skilt i Fosnstraumen.

Austrheim og Radøy kommune er opptekne av skjøtsel og formidling av området i Fosnstraumen. Lokaliseringa av buplassane ligg i eit område som i liten grad er påverka av moderne inngrep og i nær tilknytning til straumen og hovudvegen, og det gjev gode moglegheiter for formidling og oppleving. Stien på begge sider av straumen knytter formidlinga opp mot friluftsliv og folkehelse. Fosnstraumen er rik på fisk, og no som tidlegare tider ein plass for sportsfiske og rekreasjon i naturen. Det er stor slitasje på stien som er opptrakka, og den har ikkje universell utforming.

Fosnstraumen steinaldersti (ID 66458 med fleire), har stor nasjonal verdi og er prioritert i BARK-programmet til Riksantikvaren.

Bevaringsprogram for arkeologiske kulturminne (BARK) – Hordaland fylkeskommune s. 41:

«Austrheim kommune

Det er registrert 64 automatisk freda arkeologiske lokalitetar i Austrheim kommune. Eksisterande tilretteleggingar med formidlingskilt:

Fosnstraumen steinaldersti, ID 66458 med fleire - Planlagt oppgradering

1. Fosnstraumen steinaldersti ID 66458 med fleire

Området kring Fosnstraumen er svært rikt på steinalderlokalitetar, og området er tilrettelagt med ein kultursti. Dette prosjektet er skildra i kapittel 4.1. Det er ynskje frå både Radøy og Austrheim kommune om oppgradering av denne tilrettelegginga. Aktuelle tiltak må avklarast nærare med kommunane, men aktuelle tiltak kan til dømes vera oppgradering og utviding av eksisterande løype, utbetring av parkering, oppretting av aktivitetsområde for formilding, toalettanlegg, og liknande. Det er naudsynt med vegetasjonsskjøtsel og skjøtelsplan.

BARK: Ja.

Nivå: OPPGRADERING frå middels til stort»

KOMMUNE	LOKALITETSNAMN	ID	ART	EKSISTERANDE TILRETTELEGGING	NIVÅ
Austrheim/Radøy	Fosnstraumen	66458 m.fl	Steinalder	Parkering, kultursti, skilt	Stort

Vedlegg 2 Prioriteringsliste BARK

1	Radøy/Austrheim	Fosnstraumen	Fosnstraumen	66458 m.fl	Steinalder	OPPGRADERING: Toalett og utbetring parkering.Nye skilt. Skjøtelsplan	Stort	300-600.000
---	-----------------	--------------	--------------	------------	------------	--	-------	-------------

Austrheim og Radøy har tidlegare fått tilskot til fornying av skilt, og reknar med at oppdaterte skilt er på plass innan kort tid. Vi er også i gang med å lage informasjonsfilmar og vi har knytt til oss ressurspersonar som Knut Andreas Bergsvik og Morten Kutschera, samt Solveig Lohne Rongved. Fylkeskommunen hjelper oss med skjøtelsplan som vi har fått Brak-midlar til. Det har vore mange fellesmøte og synfaringar.

Prosjekt Steinalderstien

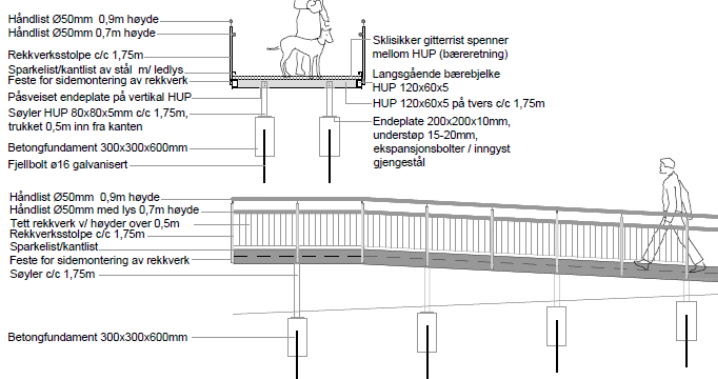
Målet for Austrheim kommune er at arkeologiske kulturminne ved Fosnstraumen frå steinalderen skal bli tilgjengelege for alle. Vi vil bygge ein universelt utforma sti og utsiktspunkt i området for å formidle historia. Historia om folket før Noreg vart til, formidle fotspora til dei eldste forfedrane. Prosjektet kallar vi Steinalderstien, og vi har fått Asplan Viak til å lage ein plan, skildring, landskapsplan og kostnadsoverslag for Steinalderstien (sjå vedlegg). Prosjektet omfattar også p-plass og busstopp. Dette skal bli eit «fyrtårn» for formidling av steinalderen i Nordhordland, Hordaland og Noreg. Frå steinalder til oljealder. Nordhordland er valt ut som Noreg sitt pilotprosjekt i UNESCO sitt Biosfæreprogram. Regionen kan på ein framifrå måte stå som modellområde, både for det historiske og det moderne kystlandskapet i Noreg. Utvikling i samfunn og teknologi har ført til at regionen i vår tid forvaltar store verdiar i form av vasskraft, petroleum og fisk.

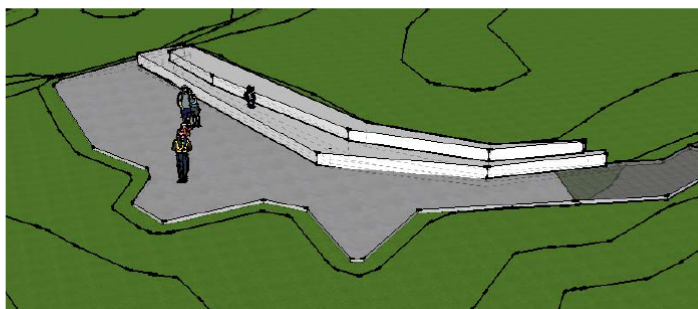
Buplass frå eldre og unge steinalder ved Fosnstraumen, og det første spor av jordbruket er viktig å formidle. I alle tider har det vore jakt og fiske i området. I steinalderen jakta dei på fugl og m.a villsvin, no er det jakt på hjort. Fridykkerar og dykkarar meldar om usedvarleg gode dykkarforhold med god sikt, mykje og stor fisk. På Austrheim sida av straumen er turløypa ei rundløype på ca 4 km, halvegs i løypa kjem vi til Hoplandskvernane. To kvernhus som er restaurert i nyare tid. Langevatnet gjev drivvatn til kvern- kallen, og om vinteren skar bøndene is som vart frakte til ishuset som den gang også var sag og naust.

Diverre er det skog med sitkagran i området, og grana sperrer for utsikt og gjer det vanskeleg å ferdast. Store grantre kan føre til skade på kulturminne ved rotvelte eller ved at røtene gjer skade. Det er umogleg å sjå for seg buplassar med all den sitkagrana, og vi må få fjerna all sitkagran i området. Open lauvtrevegatasjon kan stå att.

Universell utforming av fyrste del av stien har stor prioritet i prosjektet. I fellesskap med fylkeskommunen er vi kome til at ein rygg utan kjente lokalitetar er ein aktuell stad for formidling, og tilkomst med rampe slik Asplan Viak legg opp til i planen (sjå vedlegg). Vi har fokus på at turvegen ikkje skal kome i konflikt med arkeologiske kulturminne, og meiner vi i planen har funnet ein god løysing. Prosjektet vil bli eit «fyrtårn» innan formidling av steinalder.

PRINSIPSNITT RAMPE

Vi har signert avtale med grunneigar på den gamle stien, og har dialog med grunneigarar og med Bergen og Omland Friluftsråd. Det er på tale å få på plass ein intensjonsavtale om kjøp under ordninga til Miljødirektoratet . Også området ned mot sjøen vil vi tilrettelegge for friluftsliv og fiske. Vi jobbar for statleg sikring av eit større område ved Fosnstraumen . I så fall vert vedlikehald og drift sikra gjennom avtaler med BOF og Miljødirektoratet. Tilrettelegging av parkering o.a. er det opning for at vi søker om støtte til gjennom denne ordninga. Om ikkje er Austrheim innstilt på å finne ein løysing i samarbeid med andre aktørar. Turveg og område for fiske og friluftsliv er viktig for folkehelsa. I og med at dette området ligg ved hovudvegen 565, kan det bli eit meir attraktivt utfartsområde også for folk som bur langt vekk og for turrister.

Beite med småfe er den enklaste måten å vedlikehalde skjøtsel i større område, og dette vil vi følge opp i lag med landbrukskontoret, som var på synfaring i 2015 og laga synfaringsrapport (sjå vedlegg).

Arealformålet er bandlagt etter lov om kulturminne, men det må søkjast om dispensasjon frå plan for tiltaket. Tiltak må avklarast med fylkeskommunen som også må rettleie ved gjennomføring.

Kostnadskalkyle for første del av prosjektet:

Asplan Viak a.s

Prosjekt nr. 611395-01
STEINALDERSTI - FOSNSTRÅUMEN, AUSTRHEIM KOMMUNE
Kostnadskalkyle. Dato: 15.12.2015

Postnr.	Tekst	Enh.	Enh. pris	Mengder	Entrepriekost.
71 01	Terrengarrondering ved p-plass/start tursti	m ²	100,-	210	kr 21 000
71 02	Terrengarrondering - utsiktspunkt (Utgraving av lausmassar - legge / arrondere masser på tilgrensende areal. Utlegging av sprengmatter)	m ³	350,-	90	kr 31 500
71 03	Fjerning av asfalt inkl transport til gjenvinningsverk	m ²	175,-	260	kr 45 500
71	BEARBEIDET TERRENG	SUM BYGNINGSDEL 71			kr 98 000
72 01	Tursti uten rekkverk/ håndlist/spiler, med punktfundament	lm	16 400,-	100	kr 1 640 000
72 02	Rekkverk med håndlist og spiler	lm	3 500,-	111	kr 388 500
72 03	Utsiktsplass, plasstøpt dekke i børstet betong (30 cm betongplate, armering, overflatebehandling og kantforskaling)	m ²	1 440,-	157	kr 226 080
72 04	Amfi i plasstøpt betong (Betong, armering, overflatebehandling og kantforskaling)	lm	2 500,-	53	kr 132 500
72 05	Helikoptertransport	stk	30 000,-	1	kr 30 000
72	UTENDØRS KONSTRUKSJONER	SUM BYGNINGSDEL 72			kr 2 417 080

Sjå heile kostnadkaltylen frå Asplan Viak vedlagt.

Finansiering:

Det er vilje til å få realisert eit «fyrtårn», prosjekt Steinaldersti Fosnstraumen, og vi er innstilt på at vi må søkje støtte og samarbeid med fleire aktørar, med fylkeskommunen for formidling av kulturminne, og for universell utforma turveg vil vi søkje om spelemidlar. Vi har god erfaring med samarbeid med ulike stiftingar (Gjensidigestiftelsen, Stiftelsen Uni, Sparebanken m.fl.) Vi vil løfte dette til å bli eit prioritert prosjekt i regionen, i fylke og nasjonalt. Biosfæreprosjektet er informert og aktuell som samarbeidspartnar, samt universitetsmiljø og museum. Vi har dialog med Bof for å få området statleg sikra under Miljødirektoratet. Det er viktig for oss å finne varige løysingar for drift og vedlikehald.

Vi er overtydd om at om vi får tilskot frå Hordaland fylkeskommune på kr 400.000, vil vi også få andre med på laget. Kvalitetane i området er dokumentert, og løysing på universell utforma turveg til formidlingsplass og skogrydding samt skjøtsel er nedfelt i planar. Austrheim kommune er i slutfasen på kulturminneplanen «Får steinalder til oljealder», sjå nettsida:

<https://www.austrheim.kommune.no/arkeologiske-kulturminne-i-austrheim.381300.mn.html>

Framdriftsplan:

Nye skilt, og informasjonsfilmar vert ferdig innan sommaren 2017 (i samarbeid med Radøy kommune og Hordaland fylkeskommune). Prosjekt Steinaldersti Fosnstraumen, del 1 vil vi realisere så snart vi har finansieringa på plass. Dette er eit for stort prosjekt til at Austrheim kommune klarer det åleine. Vi er kome eit steg vidare med å få Asplan Viak til å lage eit skisseprosjekt. Med støtte frå fylkeskommunen kjem vi i gang med tilrettelegging av turveg og hogst av skog.

Austrheim kommune søknar om kr 400.000,- til tilrettelegging for formidling av steinalderbusetting i Fosnstraumen. Steinalderstien.

Meir info om finn de på internett:

Hovudskilt i Fosnstraumen i dag (held på med nytt):

http://hordaland.kulturnett.no/sites/hordaland.kulturnett.no/files/fosnstraumen_hovedskilt.pdf

Skilt Tongane: <http://www.hordaland.no/globalassets/for-hfk/kultur/kulturminneskilt/005-tongane.pdf>

Info frå UiB: <http://grind.no/nordhordland/radoy/fosnstraumen>

Rapport kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i Hordaland / Den indre farleia:

<http://www.hordaland.no/globalassets/for-hfk/pdf-til-nyheiter-2017/kulturhistoriskhordaland.pdf>

Rapport til Bevaringsprogram for arkeologiske kulturminne BARK – Hordaland:

<http://www.hordaland.no/contentassets/3538c2d8386e4c2290bcabbf2a3faa4d/bark-rapport-hfk-med-vedlegg-komprimert.pdf>

Med helsing

Jan Olav Osen
Rådmann

Kari Torkildsen Utkilen
kulturleiar

Vedlegg:

Asplan Viak - Prosabeskrivelse Steinalderstien Austrheim
Asplan Viak - Landskapsplan
Asplan Vikak - Rampe
Asplan Viak - Kalkyle Steinalderstien Austrheim
kart og id bosetting i steinalderen Fosnstraumen
Avtale om tilrettelegging tursti gnr 155 bnr 4 - 31.03.2011